

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Ew/4 № 55547 /II

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

w W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości wyciąg z odpisura-
portu Attache Wojsk.P.P.w Bukareszcie Nr.2268 z dnia 21.11.b.r.

1 załącznik:

-

w.z.Szefta Oddziału II:

Przeździecki m.p.

Za zgodność:

Major Sztabu Gen.

w.z. Cichowski
pyth
NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 598875 dnia 5 XII 1920 r.

załęcz. Wydział

Rozlokowanie wojsk.

Poza ostatnio podanymi zmianami nie umiem podać zasadniczo nowych szczegółów. Ograniczam się jedynie do wyszczególnienia i stwierdzenia raz jeszcze siedzib poszczególnych dywizji, na podstawie nowo poufnie otrzymanych danych celem skorygowania ewentualnego poprzednio podawanych szczegółów. Z placówki w Kiszyniewie i Czerniowcach w miesiącu obecnym żadnych danych nie otrzymałem. Dywizya piech. 8 nadal znajduje się w Czerniowcach, podobnie Dyw. 7 w Dorochoi, Dyw. 2. w Bălei, Dyw. 3. w Orhei. Druga Dyw. kawaleryi pozostaje nadal w Jassach, dokąd podobno ma przyjechać komenda Dyw. 4., poprzednio stojącej na froncie Besarabskim. Wogóle zmiany odnoszące się do Dywizji 4. i 7. nie są jeszcze dość zdefiniowane. Dywizya 5. stojąca w Besarabii Dowództwo ma w Tarutino, Dyw. 10 w Braili, Dyw. 6. w Fokszani, 14. w Bacau, 15 w Konstancy, 9. w Silistryi, 12. w Bukareszcie, 13. w Ploesti. Bez większych zmian nadal pozostają: w Krajowie Dyw. 11, w Turnu-Sewerin Dyw. 19, natomiast w Temeswarze znajduje się dowództwo dywizji 1. Te ostatnie zmiany będą się starać bliżej stwierdzić, gdyż w każdym razie do początku września jeszcze w Temeswarze było dowództwo dyw. 19. - Dyw. 18. ma dowództwo w Sybinie, dyw. 21. w Alba-Julja, dyw. 20. w Cluj, dyw. 16. w Bistricach a dyw. 17. w Oradia-Mare. -- 1. dyw. strzelców górskich ma dow. w Belusz (mapa rumuńska na południu od Oradia-Mare) a 2-dyw-strzelców górskich ma dow. w Beseş (zachodni Siedmiogród). 1. dyw. kawaleryi ma dow. w Szialau (Siedmiogród) w Oradia-Mare znajduje się również Dow. organizacyjnie ~~nie~~ świeżo utworzonego osobnego korpusu strzelców górskich. Reasumując poważszy przegląd rozlokowania wojsk rumuńskich nie można skonstatować zmian w ostatnich przynajmniej czasach, które potwoliłyby wysnuwać wnioski jakiegó bardziej ogólnego charakteru.

Stan mobilizacyjny.

Zapowiedziane w poprzednich moich raportach podane zarządzenia mobilizacyjne na miesiąc listopad są w pełnym wykonaniu. Demobilizacja rocznika 1917 rozpoczęta z początkiem listopada jest właściwie już na ukończeniu. Demobilizacja tego rocznika przeprowadzoną została trzema drogami, a to po pierwsze ~~zakład~~ demobilizowani, odsyłani do okolic nie zbyt odległych od swego garnizonu, otrzymali karte zwolnienia pojedynczo i pieszo lub kolejami wrócili do domów, 2/ demobilizowani z okolic odległych od swego garnizonu, odsyłani są etapami od garnizonu do garnizonu, 3/ demobilizowani z dyw. stojących na froncie Besarabskim lub Węgierskim, łączeni są w oddziały i pod dowództwem oficerów *odprowadzani do punktów zbiorczych przewidzianych w planie mobilizacyjnym*

poborowych. Żołnierze demobilizowani otrzymują wolny przejazd i zaprowiantowanie w naturze do miejsca zamieszkania, względnie do najbliższego garnizonu który kolejno ich zaopatruje w żywność do następnego punktu.

Równocześnie z demobilizacją rocznika 1917 rozpoczęło się od 10. listopada wcielanie powołanych rekrutów rocznika 1921. Przybywanie rekrutów odbywa się wszędzie spokojnie i bez szczególniejszych wypadków. Narazie nie można jeszcze nic powiedzieć jak faktycznie został przeprowadzony pobór tego rocznika, transporty bowiem rekrutów są jeszcze w toku, a pozatem wielu rekrutów którzy powinni byli się stawić do przeglądu jeszcze na wiosnę, stawiają się teraz bez przeglądu wprost do służby, tak że wogóle trudno powiedzieć coś ścisłego o wynikach poboru tego rocznika.

Przebieg W ogólnych tylko zarysach znana mi jest bardzo ciekawa praca ministerium wojny rumuńskiego, obliczona na to, by geometrycznym sposobem przeprowadzić, aby w każdym poszczególnej okregu rumuni (którzy z resztą w całym państwie stanowią nie więcej jak ca. 65% całej ludności) mieli bezwzględną większość, przy równoczesnym niedopuszczeniu do tworzenia okregów poborowych, w których n.p. Węgrzy lub Rusini mogliby mieć większość. Według ubocznych informacji podobna mapa podziału okregów poborowych jest już we wszystkich szczegółach wykonana, ja sam miałem możność tylko ~~zrobić~~ okiem na podobną mapę obejmującą około 70 do 80 okregów poborowych, w której bez uwzględnienia Besarabii poszczególne partje strefy Rumunii połączone już były w jedne okregi z poszczególnymi partjami Siedmiogrodu i Banatu. Nowe formacje.

Od chwili powstania wielkiej Rumunii wojkowość rumuńska zajeta jest tworzeniem nowych jednostek wojskowych. Naturalnie gros tych nowych formacji powstało z końcem r. 1918 i pierwszej połowie 1919 r., kiedy z miejsca trzeba było tworzyć pułki i dywizje odpowiadające nowo przyłączonym prowincjom, oraz wciągając do schematu organizacyjnego jednostki formowane w Siedmiogrodzie i na Bukowinie, a równocześnie rozszerzać formacje starego królestwa na nowe prowincje. W ostatnich miesiącach, według poufnie otrzymanych informacji zostały stworzone następujące pułki: 114. p. p., 19. p. strzelców górskich 11. p. kaw. Rosziory, 14. p. kalaraszi, (stara armja rumuńska liczyła 9 względnie 10 pułków ^{rosziory i tyler} kalaraszi), ~~41. p. artylerji (lekkiej) 42. p. artyl. (haubic), 4. p. artylerji ciężkiej, 2. p. artylerji górskiej, 2~~ dwa dywizjony artylerji konnej, 21. baon pionierów. Pozatem z wojsk specjalnych, wojska kolejowe zostały sformowane (trzy pułki kolejowe, pozatem jeden pułk pontonierów,

Jeden pułk tanków, jeden pułk specjalitaci (służby specjalnej, reflektory etc. Ponadto wreszcie rozszerzoną została żandarmerja, utworzoną została mianowicie 9. pułk żandarmerji wiejskiej (zastępujący policje lokalną), oraz dwa nowe baony żandarmów pieszych.

Zapowiedzianego "ordre de bataille" rumuńskiego, którego druk ~~xxxxx~~ wbrew zapowiedziom się przewleka, nie udało mi niestety dotychczas poufnie uzyskać. Naturalnie nie przestaje o to zabiegać, napotykam jednak na duże trudności, a zwrócenie się wprost do sztabu byłoby bez celowe i szkodliwe. Dopiero na wypadek uzyskania powyższego ordre de bataille będę mógł z pełną dokładnością spełnić życzenie oddziału II. co do podania nazwisk dowódców wszystkich jednostek wojskowych.

Stan liczbowy armii.

Jakkolwiek nie mam żadnych wskazówek, które by mi nakazywały zmiane tych dotychczasowych ocen stanu liczbowego armii rumuńskiej na ca. 200 tysięcy ludzi ~~zmiennie~~, uważam za swój obowiązek zaznaczyć odmienne nieco i duże wyższe dane, o których poufnie się dowiedziałem. Według tych cyfr, których pochodzenia ze względu na charakter informacji nie wypadać mi bliżej badać, stan liczbowy armii rumuńskiej miał by wynosić 296 tysięcy ludzi. Nowa ta cyfra o tyle dążyłaby się pogodzić z poprzednio podawaną oceną na 200 do 220 tysięcy ludzi, że według charakteru swego źródła pochodzi z jakiegoś, bliżej mi nie znanego oficjalnego zestawienia, natomiast cyfra 200 tysięcy jest wyrazem przekonania o sile liczbowej armii rumuńskiej samychże oficerów armii rumuńskiej, posiadających dokładniejszą znajomość stanu i strony organizacyjnej armii rumuńskiej. Jeżeli więc ^{niekiedy} pod uwagę że przy istniejącej korupcyi, obkradaniu skarbu państwa w poszczególnych jednostkach wojskowych na żołdzie i prowiantcie, ukrywanej starannie ~~xxxxxxx~~ lecz częstej dezercyi, bezustannemu długemu terminowemu urlopowaniu etc. stan poszczególnych jednostek w rzeczywistości w danym momencie w każdym oddziale jest niższy dużo niż w pisanych wykazach, różnica tych dwóch cyfr nie wydaje mi się zbyt wysoką. W myśl więc tego rozumowania cyfra 296 tysięcy przedstawiała by stan liczbowy armii rumuńskiej tak jak on wygląda na papierze, przy zsumowaniu wszystkich jednostek dowództw, biur, straży etc. a cyfra ca. 220 tysięcy obejmowałaby tych wszystkich, którzy w danym momencie rzeczywiście znajdują się w służbie.

Naturalnie obliczenie to odnosi się jeszcze do stosunków zeszłego miesiąca, a więc bez demobilizacji rocznika 1917r. i powołania rocznika 1921r.

Obwód granic.

Obsada Granic.

Dla wyjaśnienia przesłanego mi zapytania podaje, że na wszystkich bez wyjątku punktach wojskowa obsada rumuńska wprowadzona jest do granic ustalonych przez wielkie mocarstwa europejskie, a więc linię Dniestru, granicę Bukowiny i Galicyi, następnie wzdłuż granicy t.zw. linii Clemenceau aż do ustalonych granic Serbji, następnie Bułgaryi. Przez dwa lata niemal okupowane tereny Czecho-Słowacyi w stronach Rusi zakarpackiej w całości zostały już przez Rumunów ewakuowane, którzy strażę swoje ściągali na granice ustaloną przez konferencyę Paryską.

Lotnictwo-

Utworzono została komisja wojskowa dla spraw lotnictwa pod przewodnictwem pułk. Rujniski, szefa służby lotniczej, w której skład wchodzi szereg oficerów między innymi dowódca grupy lotniczo-bojowej. Hydroplanów Rumunia nie posiada.

Marynarka.

Jakkolwiek nieda się jak na razie jeszcze zauważyć działalność angielskiej misji morskiej, która, jak to poprzednio donosiłem ma objąć organizacyę marynarki rumuńskiej, przedostały się do wiadomości publicznej bliższe szczegóły o układzie, jaki minister spraw zagr. Take Jonesku i minister wojny Rasheano podpisali z rządem angielskim, odnośnie charakteru i kompetencyi tej misji. Przydzieleni w przyszłości oficerowie angielscy będą mieć prawo rozkazodawstwa w stosunku do posiadanych stopni i spełniania funkcyi. O przydziale oficerów, wyznaczaniu dowództw etc. ~~xxxxxxx~~ dla członków misji angielskiej decyduje rumuńskie ministerium wojny, biorąc jednak jako podstawę propozycyę zrobioną przez misję angielską. Program wykształcenia i cwiczenia marynarki rumuńskiej ustalony zostaje na podstawie propozycyi szefa misji angielskiej, który wchodzi jako członek do każdej komisji, która by się zajmowała sprawi marynarki. Szef misji angielskiej ma prawo wyrażania swej opinii o wszystkich kwestiach odnoszących się do organizacyi, wykształcenia i uzbrojenia rumuńskiej marynarki wojennej, przy czym on jedynie a nie ^{Rumuński} minister wojny ma prawo żądania zmiany, względnie usunięcia którego kolwiek członków z misji angielskiej, na wypadek skarg co do postępowania.

Prasa rumuńska ostro atakuje charakter układu uważając go za obrażający dla prestigu marynarki rumuńskiej.

Za zgodni odpis: Mironi

W. Kampa m. p.

